

Högre seminariet i Nordiska språk Online via Zoom

<https://stockholmuniversitet.zoom.us/j/67981628854>

Onsdagen den 21 oktober kl. 13.00–14.30

Eric Lander
Stockholms universitet

Diakrona och synkrona aspekter av Jespersens cykel i fornnordiska

Jag presenterar mitt pågående postdoc-arbete om (sats)negationer i äldre nordiska språkskeden. Att man i norröna texter, t.ex. den poetiska eddan, kan urskilja alla stadier i Jespersens cykel är välkänt: I. $ne V_{fin} >$ II. $ne V_{fin}-a/-(a)t >$ III. $V_{fin}-a/-(a)t$. Stadium III är mest frekvent i texterna; I och II har tydligen redan hunnit bli arkaismer vid den här tiden. Samtidigt kan alla tre syntaktiska konfigurationer förekomma i samma text, t.ex. *Lokasenna*, vilket tyder på en synkron variation som behöver utredas, under den rimliga hypotesen att olika pragmatiska kontexter ligger till grund för de olika strukturella strategierna. Det finns också en hittills oupptäckt variation i predikatstyp för de postverbala partiklarna $-a \sim -(a)t$. Jag utvecklar en diakron förklaring som kretsar kring etymologin av partiklarna. Till slut tar jag upp frågan om satsnegationens förnyelse, från $-a/-(a)t$ till *eigi*, en utveckling som betraktats av många som märkvärdig eftersom det s.k. ‘verbal brace’-stadiet saknas. Litteraturen erbjuder ett par olika förklaringar, men jag hävdar att en mer givande analys av fenomenet bygger på dialekt-geografiska störningar i cykeln, mer specifikt att *eigi* (som satsnegation) var först och främst en östnordisk novation, med spridning mot västnordiska delar.